

Petreczky Katalin

Oktatás, hagyományőrzés és közösségépítés egy helyen: a New York-i Arany János Magyar Iskolában és Óvodában

Iskolánkról

Az Arany János Magyar Iskolát (AJMI) 1963-ban alapították. Az akkoriban egy maroknyi cserkészt és néhány lelkes fiatal tisztet számláló kezdeményezés mára 68 iskolás és óvodás korú gyermeket nevelő iskolává nőtte ki magát. Az Arany János Magyar Iskola egy olyan befogadó, nonprofit oktatási és közösségi szervezet, amelynek elsődleges célja a beszédkézség fejlesztése, a magyar nyelven történő olvasás, illetve a nyelvtani alapfogalmak elsajátítása, ezt kiegészítve az alapvető magyar történelmi és földrajzi ismeretekkel (1).

1. ábra
Az iskola logója

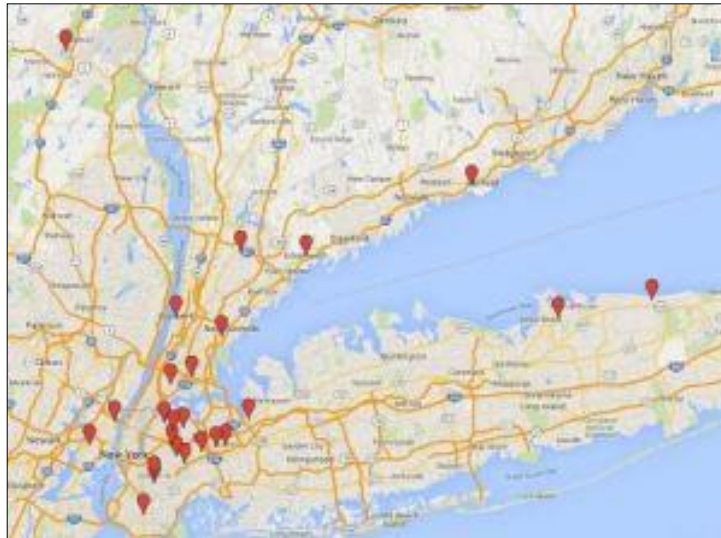
A tanítás a New York-i Magyar Ház épületében (213 E 82nd St, New York, NY 10028) és a Baptista Gyülekezet (225 E 80th St, New York, NY 10075) két termében folyik szombat délelőttönként 9.30-tól 12.30-ig.

2. ábra
A New York-i Magyar Ház épülete

Az iskolai munka

A szervezeti funkciókat (elnök, titkár, igazgató stb.) szülők látják el önkéntes alapon. Az iskola működtetéséhez elhivatottság, áldozatkészség és rengeteg háttér munka szükséges mind a pedagógusok, mind a szülők részéről. A gyerekek is sokszor mondanak le egyéb hétfői programokról (sportról, szakkörökről stb.), hogy szombat reggel órákra mehessenek. Mivel az iskola vonzáskörzete rendkívül nagy, sokszor többórnyi utazást is vállalva érkeznek a diákok (és a szülők) New York, New Jersey és Connecticut államokból.

*3. ábra
Az AJMI vonzáskörzete*

Ez a sajátos generáció kivételes megközelítést igényel. A magyarországi, illetve az európai rendszerhez, nézetekhez képest eltérő életszemlélet alakul ki a tanulóknban, emellett az európai oktatási módszerek és a tananyag is különbözik az amerikai rendszertől. Mindezeket a szempontokat figyelembe véve alakítjuk ki a tananyagot, és igyekszünk olyan iskolai környezetet biztosítani, ahova a gyermekek örömmel jönnek, amely a tananyagon túlmenően közösségi élményt is nyújt a számukra. Idén szeptembertől a „Bóbita szülő-gyermek játszócsoport” is az AJMI részeként működik azzal a céllal, hogy a kisgyermekes családokat is bevonjuk az iskola közösségébe.

*4. ábra
Bóbita szülő-gyermek játszócsoport*

Pedagógusaink saját tanulóik igényeihez igazítva alakítják ki tantervüket. Minden nálunk tanító tanár és óvónő Magyarországon vagy a határon túli magyar régiókban végzett okleveles pedagógus. Mivel a tanárok több éven keresztül tanítják ugyanazt az osztályt, az oktatók és a diákok között szoros kapcsolat alakul ki. A diákok között pedig mély, sokszor életre szóló barátságok köttetnek. A diákok évről évre változó száma, illetve az azonos életkorú gyerekek eltérő magyar nyelvi tudásszintje miatt az osztályok létszáma és karaktere is változik.

Jelenleg négy iskolás és három óvodás csoportja van az AJMI-nak. Az óvodai kiscsoport 3–4 éveseket, a középső csoport 4–5 éveseket, a nagycsoport pedig 5–6 éveseket fogad. A nagycsoport egyben iskola-előkészítő csoport is. A tudatos nyelvi fejlesztésen túl célunk a magyar irodalom meghatározó műveinek a bemutatása, a népi hagyományok megismertetése, megszerettetése és gyakoroltatása népdalokon, mondókákon és gyermekjátékokon keresztül.

*5. ábra
Óvodai foglalkozáson*

*6. ábra
Érdeklődő arcok*

7. ábra
A nagycsoport

A kisiskolások oktatásában leginkább a szépíráson és az olvasáson van a hangsúly. Erre az alapra építkezve egészül ki a tananyag további nyelvtani, irodalmi, történelmi és földrajzi alapismeretekkel. A felső tagozatosok tananyagát úgy állítottuk össze, hogy az egyben felkészítsen a Külföldi Magyar Cserkészszövetség (KMCSSZ) magyarságismereti vizsgájára is. A hagyományörzés fontos része a tanításnak: rendszeresen megemlékezünk a jeles magyar ünnepekről.

8. ábra
A kisiskolás csoport

9. ábra
Tanulás közben

10. ábra
A felsősök csoportjai

Évente megjelenő évkönyvünkből, amelyet diákjaink írásaiból állítunk össze, a szülők is jól tájékozódhatnak tanulóink fejlődéséről.

11. ábra

Az AJMI 2014–2015-ös évkönyvének borítója

Az AJMI szerepe a helyi magyarság életében

Az iskolás diákok nagy százaléka egyben a New York-i cserkészcsapat tagja is, többen közülük vezetők. Ezen kívül a Magyar Házban működő gyermeknéptánc-oktatás programjához is csatlakoztak diákjaink.

Számos közös programot szerveztünk a New York-i Magyar Házzal, legyen az megemlékezés, fellépés, táncház vagy előadás. Az elmúlt években zenélt nálunk Gerendás Péter, zongorajátékával kápráztatott el bennünket György Ádám. Fekete Anna pszichológus előadás-sorozatában a hatékony kommunikáció és konfliktuskezelés rejtjelmeibe vezette be az érdeklődőket. A gyermeknevelés örömeiről és nehézségeiről Vekerdy Tamás pszichológustól hallottunk. Aktívan részt veszünk a magyar iskola keretein túlmutató közösségépítő programok szervezésében is, ilyen például a Mikulás-ünnep, az adventi készülődés és a karácsonyi műsor, a Márton-napi bolhapiac, a március 15-i koszorúzás és megemlékezés, a tavaszi nagytakarítás, a gyermeknap, illetve a Magyar Örökség Fesztivál.

Az idei tanévben bevezettük iskolai étkeztetési programunkat. Ennek keretén belül önkéntes szülők, illetve pedagógusok jellegzetes magyar ételeket készítenek, amelyeket tanítás után a gyerekek, szülők, tanárok közösen fogyaszthatnak el. Az étel árából befolyt összeg az AJMI egyik bevételi forrását is képezi. Diákjainkat arra ösztönözzük, hogy minél többet olvassanak magyar nyelven. Azért, hogy az aktuális művek még inkább eljussanak az olvasótáborhoz, könyveket adományoztunk a New York-i Magyar Könyvtárnak és Történelmi Társulatnak.

2013-ban jött létre az Amerikai Magyar Iskolák Találkozója (AMIT) elnevezésű kezdeményezés az American-Hungarian Collegium és az Arany János Magyar Iskola szervezésében. Az évente megrendezett pedagógus-továbbképzésnek a New York-i Magyar Főkonzulátus ad otthont, ahol lehetőséget kapnak a bemutatkozásra Észak-Amerika magyar iskolái. Eddig tizenhét intézmény kapcsolódott be az USA egész területét és Kanadát átfogó hálózatba. A fórum célja az iskolák közötti együttműködés erősítése.

12. ábra
A 2015-ben megrendezett AMIT résztvevői

Az AJMI jelenlegi helyszínei és célkitűzései

A katolikus egyházközségek összevonásának következtében a New York-i Szent István-templom parókiája 2015 augusztusában megszűnt. A parókia korábban termeket biztosított az AJMI szombati tanóráira a templomhoz kapcsolódó amerikai katolikus iskola épületében. A megszűnés miatt az AJMI és a Saint Stephen of Hungary School közötti bérleti megállapodás is érvényét veszítette. A New York-i Magyar Ház és társszervezetei felkarolták az AJMI-t, biztosítják a helyszínt, ezzel is garantálva az intézmény folyamatos működését. 2015 szeptemberében további két termet kaptunk a New York-i Baptista Gyülekezet imaházában. A hozzávetőlegesen 75 fővel rendelkező Bóbita csoport, valamint az óvodai és az iskolai csoportok a Magyar Házban, illetve a baptista imaházban való további működtetése a megfelelő logisztikai megoldásokkal – ha nem is optimálisan, de – kivitelezhető.

13. ábra
A New York-i magyar baptista templom

Az AJMI vezetősége ösztönzi a magyar szervezetekkel való együttműködést. A kölcsönös támogatás és segítségnyújtás megteremtésére törekszünk, legyen az anyagi támogatás, önkéntes munka vagy közös rendezvény. Az AJMI közössége sok szempontból óriási erőforrás: a szülők társadalmi munka keretein belül festenek, takarítanak, a pedagógusokkal közös adománygyűjtő rendezvényeket bonyolítanak le. Programkínálatunk az iskola hálózata által széles tömegekhez jut el. Reményeink szerint a Magyar Házzal és társszervezeteivel hosszú távú lesz az együttműködésünk. Az AJMI további célkitűzéseinek egyike az, hogy gyerekbárát környezetet alakítson ki a Magyar Házban, megpályázva egy közös fejlesztési támogatást. Tervünk olyan tanulást és tanítást segítő eszközök beszerzése, amelyek hatékonyabbá teszik az oktatást az új környezetünkben, és egyben a Magyar Ház korszerűsítését is elősegítik.

További terveink

A kisebbek számára szeretnénk egy gyermekszobát létrehozni az Amerikai–Magyar Könyvtárban. A diákok körében olvasónaplót (reading log) vezetünk be, amelyben az iskolások számon tarthatják, milyen műveket olvastak, hallgattak szüleiktől. Lelkes olvasóink jutalomban részesülnek.

Aktívan készülünk az AMIT 2016 megrendezésére. Az ideai találkozó a közösségépítés és a gyerekbárát iskola témái köré épül. Egy pedagógiai szakirodalmi gyűjtemény létrehozásán is dolgozunk. Elektronikus, illetve szakkönyvek hozzáférhetővé tétele a cél. Megkezdjük weboldalunk korszerűsítését és kétnyelvűsítését. Az Arany János Magyar Iskola honlapja a www.aranyjanosiskola.org címen érhető el. A New York-i Magyar Házzal együttműködve további műhelybeszélgetések, író-olvasó találkozók, kulturális és ismeretterjesztő programok szervezését tervezzük. Meghívott előadónk 2016 májusában Lackfi János író, költő, műfordító lesz.

A tudatos környezetbarát nevelés keretében ügyelünk arra, hogy a diákokat kisgyermekkorától energiatakarékosságra, környezetük megóvására szoktassuk, ezért a környezetvédelemmel kapcsolatos témák is bekerülnek a tananyagba. Gyakori kézműves-foglalkozásainkon is természetes, újrahasznosítható anyagokkal dolgozunk.

A tolerancia és a segítségnyújtás is iskolánk központi célkitűzései közé tartoznak: sajnálatos módon világszerte egyre több a tanulási zavarokkal, viselkedési problémákkal küszködő gyermek (ASD, ADHD, diszlexia). Ez mind a gyermekeknek, mind a szülőknek, mind a pedagógusoknak egyaránt kihívást jelent. A foglalkozásokat tehát úgy kell kialakítanunk, hogy a nehézségekkel küzdő diákokat is integráljuk úgy, hogy a csoport egészének dinamikája ne boruljon fel, egyúttal a gyermekeknek sikerélményük legyen. Ennek megvalósításához konkrét technikák, módszerek elsajátítására van szükség, pedagógusaink számára pedig ebben a tekintetben is lényeges módszertani eszköztárunk fejlesztése. A pedagógus-továbbképzés keretén belül ez év januárjában Maklári-Kis Tünde tartott interaktív workshopot a differenciált oktatás témakörében.

Évfordulók, megemlékezések

Terveink között szerepel, hogy 2016 októberében, az 1956-os forradalom és szabadságharc hatvanéves évfordulója alkalmából rendhagyó történelemórákat szervezünk. Az interaktív órákra meghívunk olyan vendégeket is, akik megélték az '56-os eseményeket. A meghívottakkal egy-egy riportot is készítünk, amelyeket az AJMI évkönyvében is megjelentetünk majd.

2017. március 2-án, névadónk, Arany János születésének 200. évfordulója alkalmából is megkezdjük az előzetes készülődést, hogy méltóképpen ünnepeljük meg ezt a jeles eseményt. Elképzeléseink között szerepel az a kezdeményezés is, hogy a névokon testvériskolákkal, valamint a magyarországi kulturális és oktatási intézményekkel előzetesen felvesszük a kapcsolatot.

Nehézségeink és reményeink

Az AJMI nonprofit szülő-tanár egyesület keretein belül szerveződik. Túlnyomórészt a szülők által befizetett tandíj összegéből fedezzük a költségeinket. Ha ezen kiadások hirtelen megemelkednek, kétségessé válik, hogy miből oldjuk meg a hiánypótlást, mivel a jelenlegi szervezeti formában jelentős adománygyűjtő tevékenységet nem tudunk folytatni, a tandíj drasztikus emelése pedig létszámcsökkenéshez vezethet.

A szervezeti funkciókat szülők látják el önkéntes alapon, hiányoznak azonban a további emberi erőforrások. Néhány túlterhelt önkéntes bármennyire is elhivatott, nem tud saját munkahelye, családja, egyéb kötelezettségei mellett huzamosabb ideig intenzív munkát végezni. Már önmagában a gyermekek iskolába juttatása is sok családnak anyagi tehertételt jelent a távolságok miatt, ez több szempontból is meglehetősen nagy energiabefektetés. További megbízható, elhivatott emberekre és főként szakértelemre (ügyvédre, adószakértőre, webmesterre) lenne szükségünk. Néha szerencsés helyzetben vagyunk, és egyik-másik szülő rendelkezik a szükséges háttértudással, ez azonban esetleges. Mindazonáltal reméljük, hogy az AJMI a fent említett célkitűzéseit képes lesz megvalósítani, és továbbra is központi szerepet játszik majd New York és környéke magyarságának közösségi életében.

Irodalom

- (1) A New York-i Arany János Magyar Iskola és Óvoda honlapja.
<http://www.aranyjanosschool.org/> (2015. június 30.)

Petreczky, Katalin: Teaching, tradition, and community building at one place: Arany Janos Hungarian School in New York City

Az írás szerzőjéről

Petreczky Katalin

igazgató, Arany János Magyar Iskola, New York
aranyjanosiskola[kukac]yahoo.com
info[kukac]aranyjanosschool.org